

28. 5. 2015

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Náhrada nemajetkové újmy a stanovení správné tarifní hodnoty dle advokátního tarifu

Pro výpočet nákladů řízení dle vyhlášky č. [177/1996](#) Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), v platném znění (dále jen „advokátní tarif“ nebo „vyhláška“) je stěžejní správné určení tarifní hodnoty, jejíž výše je stanovena v zásadě podle předmětu sporu a druhu řízení.

Níže se budu zabývat použitím vhodných ustanovení advokátního tarifu upravujících výši tarifní hodnoty ve sporech s požadavkem na náhradu nemajetkové újmy.

Nemajetková újma je újma vzniklá v důsledku zásahu např. do zdraví, cti, soukromí nebo dobré pověsti osoby. Náhrada nemajetkové újmy se pak poškozené osobě může poskytnout formou zadostiučinění (omluva, peníze). Krom toho může poškozená osoba požadovat i odstranění závadného stavu či zdržení se protiprávního jednání škůdce.

Advokátní tarif zohledňuje žalobcem požadovaný nárok na náhradu nemajetkové újmy v § 9 odst. 4 písm. a). Na tomto místě upravuje vyhláška výši tarifní hodnoty pro spory ve věcech osobnostních práv, ochrany proti uveřejňování informací, které jsou zneužitím svobody projevu, slova a tisku podle právních předpisů o hromadných informačních prostředcích, a ve věcech vyplývajících z uplatňování práv a povinností podle právních předpisů o ochraně osobních údajů nebo podle právních předpisů o ochraně průmyslového a jiného duševního vlastnictví, a to vše pouze pro spory, kdy požaduje žalobce náhradu nemajetkové újmy.

Pro případy, kdy poškozená osoba bude v souvislosti se zásahem do výše vyjmenovaných práv požadovat jiné formy ochrany proti škodlivému jednání než náhradu nemajetkové újmy (odstranění závadného stavu či zdržení se protiprávního jednání škůdce), je stanovena nižší tarifní hodnota dle § 9 odst. 3 písm. d) advokátního tarifu.

Z výše uvedeného vyplývá, že pro účely stanovení výše tarifní hodnoty počítá advokátní tarif s požadovanou náhradou nemajetkové újmy jen při zásahu do práv poškozeného uvedených v § 9 odst. 4 písm. a). Podle jakých pravidel se ale má určit výše tarifní hodnoty v případě, kdy dojde k zásahu do práv jiných než těch výslovně vyjmenovaných v § 9 odst. 4 písm. a) advokátního tarifu a současně poškozený bude požadovat náhradu nemajetkové újmy?

Na výše položenou otázku částečně odpověděl Nejvyšší soud, když řešil výpočet náhrady nákladů řízení, jehož předmětem bylo zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou nesprávným

výkonem veřejné moci v souladu se zákonem č. [82/1998](#) Sb. (sp.zn. 30 Cdo 3378/2013). Soud dospěl k závěru, že při stanovení tarifní hodnoty je v dané situaci přiléhavé aplikovat § 9 odst. 4 písm. a) advokátního tarifu. A to i přesto, že advokátní tarif neobsahuje zvláštní ustanovení o tarifní hodnotě v případě, že se jedná o náhradu nemajetkové újmy způsobené nesprávným výkonem veřejné moci. Soud konstatoval, že nelze postupovat podle § 7 ve spojení s § 8 odst. 1 vyhlášky, neboť tato ustanovení se zcela zřejmě týkají běžných soukromoprávních sporů o zaplacení peněžitých částek, jež v případě věcného rozhodnutí ústí obvykle k deklaraci pohledávky nebo dluhu podle hmotného práva. Tato ustanovení nereflktují povahu kompenzačního řízení odrážející se zejména v § 31a odst. 2 zákona č. [82/1998](#) Sb., který je případem způsobu vypořádání vztahu mezi účastníky vyplývajícím z právního předpisu a v tomto ohledu omezuje účastníky v možnosti se svými nároky volně nakládat, neboť soud rozhodne o konkrétní formě zadostiučinění podle pořadí určeného v ustanovení § 31a odst. 2 zákona č. [82/1998](#) Sb. za současného posouzení přiměřenosti zvolené formy zadostiučinění utrpěné nemajetkové újmě. Z toho vyplývá, že v kompenzačních řízeních o nárocích podle zákona č. [82/1998](#) Sb. nelze určit výši plnění či cenu práva (na přiměřené zadostiučinění) v době započetí úkonu právní služby (§ 8 odst. 1 vyhlášky), jestliže přiměřenost formy či výše zadostiučinění závisí na posouzení soudu.

Dále soud uvádí, že v řízeních, v nichž se jedná o odškodnění nemajetkové újmy způsobené nesprávným úředním postupem či nezákonným rozhodnutím, se jedná o kompenzaci za zásah do osobnostních práv poškozených v širším slova smyslu. Nemajetková újma, o jejíž odškodnění v takových řízeních jde, je totiž vždy následkem zásahu do některé ze složek nemajetkové (osobní) složky jednotlivce.

Soud tedy použití § 9 odst. 4 písm. a) advokátního tarifu v posuzovaném případě stavěl jednak na chápání zásahu do práv osoby nesprávným výkonem veřejné moci jako zásahu do osobnostních práv a jednak na speciálním charakteru kompenzačního řízení, který vylučuje aplikaci § 7 ve spojení s § 8 odst. 1 vyhlášky.

Domnívám se, že uvedené rozhodnutí Nejvyššího soudu by mohlo poskytnout „návod“ jak postupovat při výběru tarifní hodnoty v jiných obdobných případech, kdy dojde k zásahu do práv jiných než těch výslovně vyjmenovaných v § 9 odst. 4 písm. a) advokátního tarifu a současně poškozený bude požadovat náhradu nemajetkové újmy.

Takovým vyhláškou výslovně nepředvídaným případem je typicky situace, kdy žalobce požaduje náhradu nemajetkové újmy z důvodu nekalosoutěžního jednání žalovaného. Ustanovení § 9 odst. 4 písm. a) advokátního tarifu ochranu proti nekalé soutěži výslovně nezmiňuje. Za těchto okolností by tedy mohlo být příhodné využít výše uvedenou úvahu Nejvyššího soudu; spor ohledně nekalosoutěžního jednání lze jen stěží podřadit pod některou z věcí vyjmenovaných v § 9 odst. 4 písm. a) advokátního tarifu (i v případě jejich širokého výkladu), tak jak to učinil Nejvyšší soud v posuzovaném případě. Na druhé straně i v případě rozhodování o náhradě nemajetkové újmy v důsledku nekalé soutěže se jedná o kompenzační řízení, kdy soud rozhodne o konkrétní formě zadostiučinění za současného posouzení přiměřenosti zvolené formy zadostiučinění utrpěné nemajetkové újmě. Ve sporech o ochranu proti nekalosoutěžnímu jednání nelze tedy zcela vyloučit aplikaci § 9 odst. 4 písm. a) advokátního tarifu. Vzhledem k výše uvedenému se domnívám, že při stanovení tarifní hodnoty v nekalosoutěžních sporech nelze vycházet z výše peněžité částky požadované žalobcem jako formy přiměřeného zadostiučinění. Pro úplnost je potřebné zmínit, že rozdíl mezi výší tarifní hodnoty odpovídající požadované částce přiměřeného zadostiučinění a výší tarifní hodnoty určené dle § 9 odst. 4 písm. a) advokátního tarifu, může být poměrně markantní.

Závěrem lze pouze konstatovat, že stanovení správné výše tarifní hodnoty ve sporech s požadavkem na náhradu nemajetkové újmy formou přiměřeného zadostiučinění zejména v penězích, by měla být věnována adekvátní pozornost, jelikož výše tarifní hodnoty zásadně ovlivňuje výši náhrady nákladů

řízení.

JUDr. Anna Broumová,
advokátní koncipientka

autorka působí v advokátní kanceláři MSB Legal, v.o.s.

[MSB Legal, v.o.s.](#)

Bucharova 1314/8
158 00 Praha 13

Tel.: +420 251 566 005

Fax: +420 251 566 006

e-mail: praha@msblegal.cz

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [DEAL MONITOR](#)
- [Tři dekády v advokacii a otevřený pohled na to, co profesi i justici nejvíc škodí](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Vybrané otázky poskytování zdravotních služeb na dálku](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Ombudsman na Maltě - základní parametry a role. A v čem bychom se mohli poučit i my v Česku?](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Rozhovor s JUDr. Veronikou Janoušek Rudolfovou, samostatnou advokátkou specializující se na sportovní právo](#)
- [DEAL MONITOR](#)